

giftsyderne eller til andre som Følge af det Forhold, hvoraf Afgifterne ere en Rest.

Jeg vender mig nu til det Tilfælde, hvor Staten giver helt eller delvis Afkald paa de paagældende Afgifter. Bestemmelserne herom findes i § 5, og jeg skal selvfølgelig ikke trætte det høje Ting med at opregne dem, da det lige saa godt kan læses i Lovforslaget. Jeg skal kun fremhæve, at de Afgifter, man har bestemt at lade bortfalde, ere væsentligt saadanne, som man skønner have Karakteren af en Beskatning, og som altsaa i Analogi af Ejendomsskyldlovens § 1 bør bortfalde. Dernæst er der saadanne Ydelser særlig af Arbejde, som Staten i Tidernes Løb ikke længer eller saa godt som ikke benytter sig af, det er især Resten af Pligtarbejdet og Klapjagtdagene navnlig i Frederiksborg Amt. En anden Statsrettighed, man lader fuldstændig bortfalde, er den Staten tilkommende Jagtrettighed i Nordsjælland. Der er af Kommissionen foreslaaet, at man skulde beregne et Vederlag herfor. Jeg har ment, at det var korrekttere ikke at gøre dette, idet, som sagt, disse Ydelser ved Tidernes Udvikling have tabt deres økonomiske Værdi for Staten. Der er ingen, der længere tilsiger Gaardmænd eller Husmænd til Klapjagtdage ved kongelige Jagter i Nordsjælland, vederlagsfrie Klapjagtdage. Det vilde føles af de vedkommende Gaardmænd eller Husmænd som en ny Byrde, der blev dem paalagt, hvis man forlangte en Afløsningssum for disse Rettigheder, som Statsmagten ikke længere udøver, og jeg har derfor fundet det mere stemmende med hele Forslaget Aand at lade det hele bortfalde. Det drejer sig desuden i Virkeligheden om forsvindende smaa Summer.

Jeg kommer saa til de Afgifter, man har ment det rigtigst at formindske. Her har foreligget en særlig vanskelig Opgave for Kommissionen, thi det beror i høj Grad paa et Skøn, med hvor stort et Beløb man skal formindske saadanne Afgifter som Havrelandgildet paa Hørholm Gods, Høhooverivederlaget i Frederiksborg Amt eller Afgifterne af de bornholmske Udmarksjorder. Det er særlig disse 3 Kategorier, hvor Nedsættelsen har nogen Betydning. Jeg skal ikke komme ind paa de historiske Forhold, der knytte sig til disse 3 Afgifters Udvikling og Opstaaen. De ville finde det nøjagtigt udviklet i Kommissionens Betænkning, hvoraf de vigtigste Afsnit følge med som Bilag til Lovforslaget. Men Kommissionen har været enig om, at det især er paa disse 3 Omraader, at der er faret ret haardt frem, og at Billighed kunde tale for en Lempelse. Hvor stor denne skulde være,

er, som sagt, et Skøn, men det har været Kommissionen magtpaaliggende at komme til en fælles Indstilling paa dette som paa andre Punkter, og det er man ogsaa naaet til. § 5 vil vise, hvilke Resultater der her foreligger af Kommissionens Arbejde. Jeg skal kun nævne for disse 3 Hovedkategoriers Vedkommende, at Havrelandgilden foreslaas nedsat med 20 pCt., Høhooverivederlaget med 30 pCt. og Afgiften af de bornholmske Udmarksjorder med henholdsvis 15 og 30 pCt. efter Beskaffenheden. Det er selvfølgelig ikke den absolutte Retfærdighed, der udtrykkes i saadanne Tal, det er et Skøn, om hvilket Kommissionen er bleven enig, men ved dette Skøn forekommer det mig, at saavel Regeringen som Lovgivningsmagten i dens Helhed bør blive staaende. Det, Statskassen giver Afkald paa ved de Afgifter, den lader bortfalde, eller de Reduktioner af Afgifter, som her foreslaas, er cirka 15,000 Kr. om Aaret. Men dermed er Statskassens Ofre for at faa disse Afgifter ud af Verden ikke udtømte, thi som det vil ses af Forslaget, foreslaas det, at der aarlig af den 4 pCt.s Ydelse, som indkommer af Udbyttet af disse Afgifter, hvilket med Fradrag af Udgifterne beløber sig til 290,000 Kr., af Statskassen skal henlægges 30,000 Kr. eller rettere 15,000 Kr. halvjaarligt til en Domænefond. Det vil altsaa sige, at disse to Gange 15,000 Kr. plus de 15,000 Kr., Statskassen fuldstændig giver Afkald paa, altsaa 45,000 Kr., repræsenterer Statskassens Ofre for at faa disse Afgifter afløste. Selvfølgelig er det en Ting, der kan være Genstand for Tvivl, hvorvidt man efterhaanden skal opspise det Aktiv, som Staten ejer igennem sin ved fortrinlig Prioritet sikrede Rettighed til disse Afgifter, eller om man i det væsentlige skal restituere det. Kommissionen har ment det sidste, og jeg har været enig med den deri. Der er jo en vis Tendens i vor Tid til at bortsalge Statens gamle Aktiver, navnlig for saa vidt de bestaa af Jordegods; det hænger sammen med mange forskellige Forhold, som jeg ikke her skal komme ind paa. Jeg tror nu, at der ligger nogen Fare i denne Tendens. Med den stadige Tilbøjelighed til Stigning i Statsudgifter, som der er ikke alene her i Landet, men hele Verden over, tror jeg, at det vil være hensigtsmæssigt, at man holder saa meget, man kan, paa de Indtægtskilder udenfor den egentlige Beskatning, som man nu en Gang er i Besiddelse af, og derfor har jeg ment, at Kommissionen har grebet det rette ved at foreslaa, at man restituerer det Aktiv, hvorom her er Tale, gennem Opsparing af en saadan Domænefond. Denne